

Список використаних джерел

1. Докутович, В.В. Диагностика-коррекционная работа с детьми раннего возраста с ЗПР / В.В. Докутович // Воспитание и обучение детей с нарушениями развития. – 2005. – № 2. – С. 35–39.
2. Диагностическое обследование детей раннего и младшего дошкольного возраста / под ред. Н.В. Серебряковой. – СПб.: КАРО, 2008. – 64 с. – (Серия "Коррекционная педагогика").
3. Игры и занятия с детьми раннего возраста с психофизическими нарушениями: методическое пособие / Под ред. Е.А.Стребелевой, Г.А.Мишиной. – 2-е изд. – М. : Издательство "Экзамен", 2004. – 160 с.
4. Скворцова, В.О. Социальное воспитание детей с отклонениями в развитии/ В.О. Скворцова. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. – 160 с.
5. Слепович, Е.С. Работа с детьми с интеллектуальной недостаточностью. Практика специальной психологии / Е.С.Слепович, А.М.Поляков. – СПб.: Речь, 2008. – 247 с.
6. Сотникова, В.М. Контроль за организацией педагогического процесса в группах раннего возраста ДОУ/ В.М.Сотникова, Т.Е.Ильина. – М.: ООО "Издательство Скрипторий 2003", 2003. – 80с.

The article assigns tasks for social development of children from two till three and outlines the directions of development social relations in children whose mental development might be at risk.

Keywords: social development, children whose mental development might be at risk.

Отримано 23.2.2012

УДК 376 (447.43)(09)

*Н.С. Гаврилова
А.А. Борціх*

ДО ПИТАННЯ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА КАМ'ЯНЕЧЧИНІ

В статті автори висвітлюють проблеми періодизації розвитку факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології, висвітлює динаміку росту кількості спеціальностей та зв'язків факультету з іншими закладами.

Ключові слова: факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології, спеціальності, взаємозв'язок з іншими закладами.

В статті автори освітають проблеми періодизації розвитку факультета корекційної і соціальної педагогіки і психології, освітає динаміку росту количества спеціальностей і зв'язей факультета с другими учреждениями.

Ключевые слова: факультет корекційної і соціальної педагогіки і психології, спеціальності, взаємозв'язок с другими учреждениями.

Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка існує вже більше 20 років. За цей час він підготував сотні спеціалістів: олігофренопедагогів, логопедів, вихователів-дефектологів, соціальних педагогів, психологів, які зараз працюють в різних регіонах нашої країни. Випускники цього факультету цінуються як фахівці по всій Україні за високий рівень підготовки. Багато випускників факультету зараз займаються не лише навчально-методичною, але і науковою діяльністю в галузі спеціальної освіти.

На жаль, проблема історіографії факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології була мало висвітлена в наукових джерелах. Певні напрацювання в даному напрямі є в О.В. Гаврилова, В.І. Співака, А.І. Глушковецького та ряду інших науковців. Також важливим джерелом є праці О.М. Завальнюка та О.Б. Комарніцького з історіографії університету в цілому і факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології, зокрема. Дана робота є спробою класифікації основних історичних періодів у розвитку даного підрозділу університету. Також метою нашого дослідження було проведення аналізу наукових праць викладачів факультету, напрямків їхніх досліджень в різні періоди розвитку факультету, показати зв'язок факультету з установами спеціальної освіти, продемонструвати поетапність розширення напрямів спеціальностей та спеціалізацій для підготовки фахівців.

Аналіз джерел з історіографії (О.М. Завальнюка, О.Б. Комарніцького, О.В. Гаврилова, В.І. Співака, А.І. Глушковецького та інших) дозволив нам виділити в загальному чотири основні періоди розвитку факультету:

I період – до утворення факультету як окремого структурного підрозділу Кам'янець-Подільського педагогічного інституту ім. В.П. Затонського умовно можна позначити часовими рамками – від вересня 1988 року до 1 квітня 1992 року;

II період – створення факультету дефектології (1992 – 1997 рр.), факультет розвитку людини (1997-2001 рр.) умовно окреслено часовими рамками від квітня 1992 до 27 вересня 2001 року;

III період – створення Інституту соціальної реабілітації та розвитку дитини та Інституту реабілітології: хронологічні межі – вересень 2001 р. – серпень 2007 р.;

IV період – створення факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології – з вересня 2007 року по наш час.

Тепер розглянемо детальніше історію кожного з цих періодів.

1. Період до становлення факультету.

(1988 – 1992 рр.)

Початок історії факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології датується вереснем 1988 року, коли згідно розпорядження ректора Кам'янець-Подільського педагогічного інституту А.О. Копилова було започатковано нову спеціальність "Дефектологія" при факультеті підготовки вчителів початкових класів. Було набрано 50 студентів стаціонарного відділення за спеціальністю "Олігофренопедагогіка. Трудове навчання". В наступному році почався набір студентів на денну і заочну форму навчання за спеціальністю "Дефектологія. Олігофренопедагогіка". Від часу зародження спеціальності при факультеті підготовки вчителів початкових класів тут за направленням працювала випускниця Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького С.П. Миронова, з 1989 року – випускниця відділення психології біологічного факультету Харківського державного університету ім. М. Горького М.П. Матвєєва, яка пройшла річні курси підготовки дефектологів на базі Московського державного педагогічного інституту ім. Леніна, з 1990 року – О.М. Ляшенко, Л.О. Ханзерук, через деякий час – О.В. Гаврилов (з 1991 р.) та Н.С. Гаврилова (з 1992 р.), також випускники Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького [1].

Наказом ректора А.О. Копилова від 13 жовтня 1990 року на основі цієї спеціальності було створено кафедру олігофренопедагогіки. Завідувачем кафедри було призначено кандидата педагогічних наук, доцента О.М. Ляшенка. До складу кафедри увійшли С.П. Миронова, кандидат біологічних наук, доцент І.С. Здерчук, кандидат технічних наук, доцент Л.Ф. Камишова, М.П. Матвєєва, Л.О. Ханзерук, О.В. Гаврилов, Н.С. Гаврилова та інші.

Перед новою кафедрою було поставлено багато проблемних цілей і можна сказати що молоді науковці успішно з ними справились. До цих проблемних моментів можна віднести формування матеріально-технічного забезпечення, забезпечення літературою, підвищення кваліфікації спеціалістів, налагодження зв'язків з іншими науковими закладами та педагогічними установами регіону. Поступово почали

формувати зв'язки з ВИШами регіону та інститутами післядипломної освіти. На цьому етапі встановлюються активні зв'язки з Хмельницьким інститутом післядипломної освіти. Для покращення практичної підготовки майбутніх спеціалістів було заключено угоди про проходження практики у 1990 році із допоміжним школами Хмельниччини, Чернівеччини та Вінничини: Соколівською допоміжною школою-інтернатом, Хотинською спеціальною школою-інтернатом, Берездівською допоміжною школою-інтернатом, Ранчанською допоміжною школою-інтернатом, Вижницькою допоміжною школою-інтернатом, Котюжанською допоміжною школою-інтернатом, Кам'янець-Подільською школою-інтернатом для слабкозорих дітей та Кам'янець-Подільською школою-інтернатом для дітей із вадами слуху, у 1991 з Межиріцькою допоміжною школою-інтернатом.

Можна сказати що, однією з основних цілей факультету на даному етапі було забезпечення спеціалістами даного напрямку: вчителями допоміжної школи та олігофренопедагогами дошкільних установ, західного регіону України. Ця задача була вирішена лише частково, оскільки потужності факультету ще не були достатніми для забезпечення потреб спеціальних загальноосвітніх закладів для розумово відсталих дітей.

Ми також можемо сказати що на цьому етапі формування факультету першочерговим завданням було нарощення матеріально-технічної бази для підготовки спеціалістів, та встановлення співпраці із спеціальними закладами на території ряду сусідніх областей та вирішення проблеми з навчально-методичним забезпеченням. Ці проблеми були вирішені на достатньому рівні, настільки, що стало можливим готувати більш кваліфікованих спеціалістів у галузі олігофренопедагогіки та була створена відповідна база для подальшого відкриття нових спеціальностей.

2. Період становлення факультету. (1992 – 2001 рр.)

Дефектологічний факультет в Кам'янець-Подільському педагогічному інституті був заснований на ухвалі вченої ради від 27 березня 1992 року та наказу ректора від 2 квітня 1992 року. Головною метою цього факультету стала підготовка спеціалістів відповідного напрямку для 10 регіонів західної України.

Створення факультету стало поштовхом для відкриття нових спеціальностей, які точніше відповідали б запитам спеціальних шкіл і, відповідно, це дало б можливість поглибити знання студентів. В цей час збагачується матеріально-технічна база факультету, покращується якість викладання. Знання студентів якісно покращуються завдяки практичним заняттям в клініках, дитячих садках та школах.

Протягом 1992-1997 року викладачі кафедр факультету опублікували понад 100 наукових праць. Було підготовлено і видано друком в 1996 році науково-методичний збірник "Психолого-педагогічні основи професійної підготовки вчителя", в якому було опубліковано матеріали викладачів факультету та наукових працівників інших навчальних закладів України. [2] Станом на 1997 рік на факультеті працював 1 доктор наук, 8 кандидатів наук. До 1998 року захистили кандидатські дисертації С.П. Миронова, М.П. Матвєєва, Д.І. Басюк.

С.П. Миронова захистила кандидатську дисертацію у 1994 році за темою "Формування професійної готовності педагога-дефектолога до корекційно-виховної роботи з розумово відсталими дошкільниками", над якою розпочала працювати ще з 1988 року. Нею було опубліковано ряд публікацій за темою дисертаційного дослідження: "Система професійних знань та вмінь необхідних дефектологу для роботи з розумово відсталими дошкільниками", "Аналіз структури професійної діяльності олігофренопедагога спеціальної дошкільної установи" та інші.

У 1998 році кандидатську дисертацію захищає Гаврилов О.В. за темою "Психолого-педагогічні умови формування соціальної поведінки глибоко розумово відсталих дітей".

У 1994 році закінчують з відзнакою факультет О.М. Вержиховська та О.П. Мілевська, які в подальшому стають викладачами. В 1996 році випускником факультету став В.Е. Левицький, який після закінчення став першим аспірантом дефектологічного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту ім. Затонського.

У березні 1993 року на факультеті було відкрито нову спеціальність "Олігофренопедагогіка і практична психологія", а у 1993-1994 навчальному році на заочному відділенні – спеціальність "Логопедія". За наказом Міністра освіти у 1994 році при Кам'янець-Подільському педагогічному університеті було відкрито спеціальний факультет із заочною формою навчання за спеціальністю "Дефектологія" спеціалізація "Логопедія" і визначено кількість набору – 50 чоловік. У 1998 році відбулося подальше розширення спеціальностей. Створено такі напрями підготовки фахівців: "Практична психологія", "Логопедія", як заочної так і денної форми навчання. У 2001 році розпочалась підготовка спеціалістів спеціальності "Соціальна реабілітація".

В цей час факультет починає плідно співпрацювати з іноземними вищими навчальними закладами, зокрема Росії, Білорусії та Чехії. Також з 1996 року починається співробітництво з Львівським інститутом післядипломної освіти, завдяки чому за три роки було підготовлено більше 100 спеціалістів для Львівської області.

Поступово також налагоджується співпраця з Івано-Франківським інститутом післядипломної освіти, а також з інститутами післядипломної освіти Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької, Вінницької областей. Викладачі факультету постійно запрошуються для читання курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників спеціальних шкіл та логопедів цих областей.

За участю викладачів факультету та за умови активної підтримки випускників факультету Т.Г. Олійник та Р.Г. Ладиняк з 1995 року при ДНЗ №21 було створено психолого-медико-педагогічну консультацію, в якій логопедичну та психологічну консультаційну та корекційну допомогу дітям надають викладачі факультету: Н.С. Гаврилова, С.П. Миронова та М.П. Матвєєва. Варто зауважити що цей крок випередив свій час, адже положення про ПМПК було прийняте лише в 2004 році. В подальшому налагоджується тісна співпраця з спеціальним дитячим садком №3 для дітей з затримкою психічного розвитку. Такі кроки Стали підґрунтям для подальшого створення логопунктів при загальноосвітніх школах, дошкільних навчальних закладах, медичних установах зокрема неврологічних диспансерах.

Поступове збільшення потреби у випускниках факультету по всій території України вимагало підвищення їх практичної та теоретичної підготовки для підтримання іміджу факультету. А тому наступним кроком було збільшення мережі спеціальних навчальних загальноосвітніх закладів де б студенти могли проходити практичне навчання. Зокрема, для забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів налагоджується співпраця зі спеціальними школами Хмельниччини. В подальшому налагоджується співпраця із спеціальними закладами в Чернівецькій, Івано-Франківській та інших областях. Так у 1996 році продовжуються угоди зі школами, з якими велася співпраця до цього та були підписані нові, зокрема, з такими закладами як: Івано-Франківська допоміжна неповна середня школа-сад, Хмельницька допоміжна школа №15, будинок-інтернат для дітей інвалідів в с. Мельниця-Подільська (Тернопільщина), Голенищівська спеціальна школа-інтернатом для розумово відсталих дітей, Заліська допоміжна школа-інтернатом для розумово відсталих дітей, Антонінська допоміжна школа інтернатом для розумово відсталих дітей, Чернівецька школа-інтернат для розумово відсталих дітей № 4, у 1999 році було підписано угоди із Хотинською допоміжною школою, у тому ж році була підписана угода про спільну діяльність КПДУ та освітніх закладів Хмельницької області, у 2000 році було підписано угоду із Таращанською допоміжною школою.

Важливо сказати, що у 1993 році у Кам'янець-Подільському педагогічному інституті було створено факультет післядипломної освіти, який обслуговував спочатку лише спеціалістів-психологів і

забезпечував перекваліфікацію у відповідному напрямі. З 1994 року факультет перекваліфікації почав існувати як філія у місті Львові, де почали готувати спеціалістів з напрямків "Логопедія", "Олігофренопедагогіка та практична психологія". З 1997 року знову на базі Кам'янець-Подільського педагогічного інституту продовжив свій розвиток факультет перекваліфікації, де готували фахівців за спеціальностями: "Практична психологія та логопедія", "Дефектологія. Олігофренопедагогіка і логопедія". З 1998 року було здійснено набір за напрямками: "Психологія. Практична психологія", "Дефектологія. Логопедія", "Дефектологія. Олігофренопедагогіка і логопедія". У 1999 році почали готувати спеціалістів за новою спеціальністю: "Сурдопедагогіка". У 2000 році було доповнено перелік ще однією спеціальністю: "Практична психологія та логопедія".

Таким чином, на кінець II періоду успішно відбулося становлення факультету перекваліфікації і визначена середня кількість випускників в рік 40 чоловік за перерахованими спеціальностями, які стабільно у такій кількості вступали на навчання на факультет перекваліфікації.

Отже, аналіз продуктивності діяльності факультету дефектології у II період його становлення показав, що основні завдання: покращення рівня підготовки спеціалістів, підвищення якісних показників професорсько-викладацького складу, розширення кола закладів для проведення спільної роботи у галузі спеціальної освіти, розширення матеріально-технічної бази для підготовки спеціалістів більш вузького профілю з відповідним підвищенням професійних навичок внаслідок поглиблення вивчення відповідних предметів були виконані. Також досягненням цього структурного підрозділу університету було створення факультету перекваліфікації, що сприяло підвищенню його іміджу на всеукраїнському рівні і закріпило його позиції серед інших факультетів України в галузі спеціальної освіти.

3. Створення Інституту соціальної реабілітації та розвитку дитини (2001 – 2007 рр.)

27 вересня 2001 року державним секретарем Міністерства освіти і науки України В.О. Зайчуком був підписаний наказ №660 про реорганізацію факультету розвитку людини в Інститут соціальної реабілітації та розвитку дитини.

Директором був призначений Ковальчук Ю.М. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 4 квітня 2002 року здійснено реорганізацію факультету дефектології і на його базі створення нової структури "Інституту соціальної реабілітації та розвитку дитини" (надалі ІСРРД) в межах якої створено два факультети – соціально-педагогічний та факультет післядипломної освіти.

У склад соціально-педагогічного факультету увійшло три кафедри: кафедра практичної психології провідними спеціалістами якої стали А.І. Шинкарюк, М.П. Матвєєва, Л.В. Долинська та ін., кафедра теорії і технологій соціальної реабілітації у професорсько-викладацький склад якої увійшли В.І. Співак, В.Т. Грубляк, Ю.М. Ковальчук, О.В. Коган та ін. та кафедра реабілітаційної педагогіки з її науковими працівниками О.М. Вержиховською, С.П. Мироною, В.Е. Левицьким, І.Л. Рудзевич та іншими. На факультеті післядипломної освіти також було створено три кафедри: психології праці та управління, у яку увійшли такі науковці, як Т.В. Дуткевич, О.В. Савицька, І.О. Кубинська та ін., кафедра медико-біологічних основ соціальної реабілітації з її професорсько-викладацьким колективом: А.В. Михальським, Н.С. Гавриловою, О.П. Мілевською та ін., кафедра освітніх технологій з її науково викладацьким складом: О.В. Гавриловим, І.С. Здерчуком, Л.М. Співак та ін..

У цей період розвитку цього складового підрозділу університету кандидатські дисертації захистили: Вержиховська О.М. за темою "Формування моральних якостей у розумово відсталих молодших школярів в позакласній виховній роботі" (2001 р), Н.С. Гаврилова за темою "Особливості засвоєння знань з математики молодшими школярами з ТПМ" (2004 р), В.Е. Левицький за темою "Особливості статево-рольового виховання учнів молодших класів із порушеним інтелектом" (2005 р.). У 2007 році С.П. Миронова захистила докторську дисертацію за темою "Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх учителів до корекційної роботи в освітніх закладах для дітей з вадами інтелекту."

У даний період міцнішають зв'язки між ІСРРД та Івано-Франківськими інститутом післядипломної освіти. Також формується співпраця зі спеціальними закладами як в самому регіоні так і поза його межами, а саме: закладами Львівщини, Чернівецьщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Рівенщини, Вінничини, Київщини та іншими. Так в цей період були підписані нові угоди з такими закладами як: Головинецька загальноосвітня спеціальна школа-інтернат для дітей із затримкою психічного розвитку (2001 р.), Львівською допоміжною школою-інтернатом № 102 (2001 р), Солобківською спеціальною школою-інтернатом, Ямпільською допоміжною школою-інтернатом (2003 р.), Ізяславською спеціальною загальноосвітньою школою-інтернатом I-II ступенів (2003 р.), Львівською загальноосвітньою школою-інтернатом № 104 для дітей, які потребують корекції розумового розвитку (2004 р.), Микуличинською допоміжною школою-інтернатом (2005 р.), Заліщицькою спеціальною загальноосвітньою школою-інтернатом (2006 р.), Костопільською загальноосвітньою школою-інтернатом I-III ступенів для дітей з наслідками поліомієліту

та церебральними паралічами (2006 р.), Тернопільською спеціальною загальноосвітньою школою інтернатом I-II ступеня (2006 р.) та іншими.

Інститут у цей період забезпечував підготовку спеціалістів за такими спеціальностями: "Дефектологія. Корекційна педагогіка і логопедія" (денна форма навчання); "Дефектологія. Корекційна педагогіка і соціальна реабілітація" (денна форма); "Дефектологія. Корекційна педагогіка і практична психологія" (денна форма); "Дефектологія. Корекційна педагогіка" (заочна форма); "Дефектологія. Логопедія" (заочна форма); "Дефектологія. Соціальна реабілітація" та інших психологічних напрямів. Не всі спеціальності відкриті на цьому етапі стійко зафіксувалися у практиці фахової підготовки на факультеті, оскільки для спеціальності соціальна реабілітації ще не була підготовлена відповідна юридична база – зокрема у класифікаторі не було зазначено такої кваліфікації, як соціальний реабілітолог, а отже не було зрозумілим, де у майбутньому могли працювати такі фахівці. А тому, оцінивши усі позитивні і негативні моменти при підготовці фахівців, а також реальні можливості: матеріальні, методичні та наукові було у подальшому вирішено залишити для розвитку усі з перерахованих спеціальностей крім "соціальної реабілітації".

На факультеті перекваліфікації успішно проводився набір студентів на спеціальності: "Дефектологія. Сурдопедагогіка", "Дефектологія. Логопедія", "Дефектологія. Олігофренопедагогіка". За цей період кількість студентів, які прагнули пройти перекваліфікацію зросла незначно – в середньому 50 студентів при тому, що у попередній період їх було 40.

Отже, ми можемо сказати, що на цьому етапі основні завдання: такі як розширення кола відповідно підготовлених науковців, забезпечення покращення іміджу інституту в Україні та поза її межами, розширення бази спеціальностей, розширення взаємозв'язків зі спеціальними школами, дошкільними закладами, реабілітаційними центрами, та стабілізації напрямків роботи на факультеті перекваліфікації були виконані. На цьому етапі і виявилось ряд труднощів пов'язаних з питаннями реорганізації факультету в Інститут. Було визначено, що об'єднання двох факультетів було передчасним і знову ж було прийнято рішення створити на базі цього структурного підрозділу два факультети: корекційної та соціальної педагогіки і психології та практичної психології.

4. Створення факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології (2007 – до сьогоднішнього дня)

У серпні 2006 року наказом ректора К-ПДУ О.М. Завальнюка ІСРРД був переіменований в інститут реабілітології. До новоствореного інституту увійшло два вищеназваних факультети, які у

серпні 2007 стають окремими підрозділами університету. Факультет соціальної реабілітації отримує назву факультет корекційної та соціальної педагогіки та психології. [2] На факультеті діє три кафедри: логопедії і спеціальних методик, соціальної педагогіки і практичної психології, дефектології. Деканом факультету було призначено В.І. Співака.

На сьогоднішній день на факультеті ряд викладачів кафедр навчаються в аспірантурі та докторантурі. На базі факультету відбуваються численні всеукраїнські та міжнародні конференції та семінари. Продовжуючи традиційне вже розширення зв'язків з закладами післядипломної освіти налагоджується робота з Вінницьким та Чернівецьким інститутами. Слід зауважити що робота з ПМПК вийшла за межі області і фахівці факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології працюють з консультаціями і поза межами Хмельницької області, зокрема у Вінниці, Чернівцях, Ужгороді, Тернополі. Разом із розширенням зв'язків факультету планується і розширення співпраці з психолого-медико-педагогічними консультаціями в інших обласних центрах. На сьогоднішній день факультет КСПП направляє студентів спеціальності дефектологія у заклади у більшість регіонів України. За весь час розвитку співпраці між педагогічними закладами та факультетом їх кількість зросла майже у 8 разів по школах та у 20 разів по спеціальних дошкільних закладах.

У 2012 році кандидатську дисертацію захистила Коваль Н.І. за темою "Виховання громадянськості у розумово відсталих старшокласників у процесі позакласної роботи". У подальшому планується захист кандидатських робіт А.В. Сімко, О.Б. Белової, Ю.В. Галецької, О.В. Константинів, О.М. Ткач, Л.І. Ружицької.

У 2007 році на факультеті було введено нову спеціальність "Дефектологія. Логопедія. Спеціальна психологія". У зв'язку з виникненням нової спеціалізації з'явилася потреба в розширенні бази для проходження практики студентами цього напрямку. Як наслідок було укладено угоди з наступними школами: у Львівській області – з Львівською спеціальною загальноосвітньою школою для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (надалі ТПМ), у Рівненській області – з спеціальною школою в смт. Мізич для дітей з ТПМ, у Чернівецькій області - спеціальна загальноосвітньою школою інтенсивної педагогічної корекції в м. Хотин. У цих закладах студенти проходять практику, як на посаді логопеда, так і спеціального психолога. Загалом же факультет з 2007 року забезпечував підготовку спеціалістів в галузі спеціальної освіти за такими напрямками: "Дефектологія. Олігофренопедагогіка і логопедія" (денна та заочна форми навчання); "Дефектологія. Логопедія і спеціальна психологія" (денна та заочна форми навчання); "Дефектологія. Олігофренопедагогіка і спеціальна психологія". На факультеті проводиться набір студентів з освітньо-

кваліфікаційним рівнем "молодший спеціаліст" на заочну форму навчання на спеціальність "Дефектологія. Олігофренопедагогіка і логопедія"; "Дефектологія. Логопедія і спеціальна психологія" та магістр за спеціальностями "Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка" та "Корекційна освіта. Логопедія".

Необхідно додати, що при структурному підрозділі університету у м. Шепетівка теж проходить підготовка майбутніх спеціалістів за спеціальності "Дефектологія. Логопедія і спеціальна психологія".

При факультеті існує також постійна аспірантура за спеціальністю 13.00. 03 – "Корекційна педагогіка".

Слід відзначити, що у четвертий період розвитку відбулося розширення бази спеціальностей. На факультеті післядипломної освіти – у 2008 році відкриваються нові спеціальності "Логопедія. Спеціальна психологія" та "Соціальна педагогіка", поряд із цим спостерігається значне збільшення кількості бажаючих навчатися на факультеті післядипломної освіти - середня кількість випускників 100 чоловік.

Таким чином, четвертий етап розвитку факультету був відзначений активним ростом кількості студентів, які навчаються на різних спеціальностях та отримують освіту у різних формах: денна, заочна, та післядипломна освіта. Загалом на усіх формах у нас навчається більше п'ятиста студентів.

Активно продовжують розвиватися і міжнародні зв'язки з вищими навчальними закладами інших країн: Росії, Білорусії, Польщі, Казахстану, Туреччини тощо. Студенти та викладачі факультету беруть активну участь в Наукових конференціях всеукраїнських та міжнародних, які проводяться в Україні та за кордоном, що позитивно впливає на формування у них професійних навиків.

Таким чином, слід відзначити позитивну динаміку розвитку факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології в цілому. Безумовно, важливим елементом роботи факультету є підвищення професійності професорсько-викладацького складу. Видання викладачами факультету ряду наукових збірників викладачів, науковців, студентів та магістрантів за ухвалою Вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Міністерства освіти, науки, молоді і спорту, які, на даний момент, високо цінуються по всій країні та за кордоном. Багато посібників виданих силами викладачів отримали гриф рекомендації МОН. Також важливо звернути увагу на постійне здобуття наукових ступенів працівниками факультету, що є результатом постійного удосконалення їх фахової майстерності.

Слід зазначити, що за період існування факультету значно покращився професійний рівень підготовки фахівців, а також зросла кількість спеціальних загальноосвітніх закладів з якими факультет постійно співпрацює (див. рис. 1).

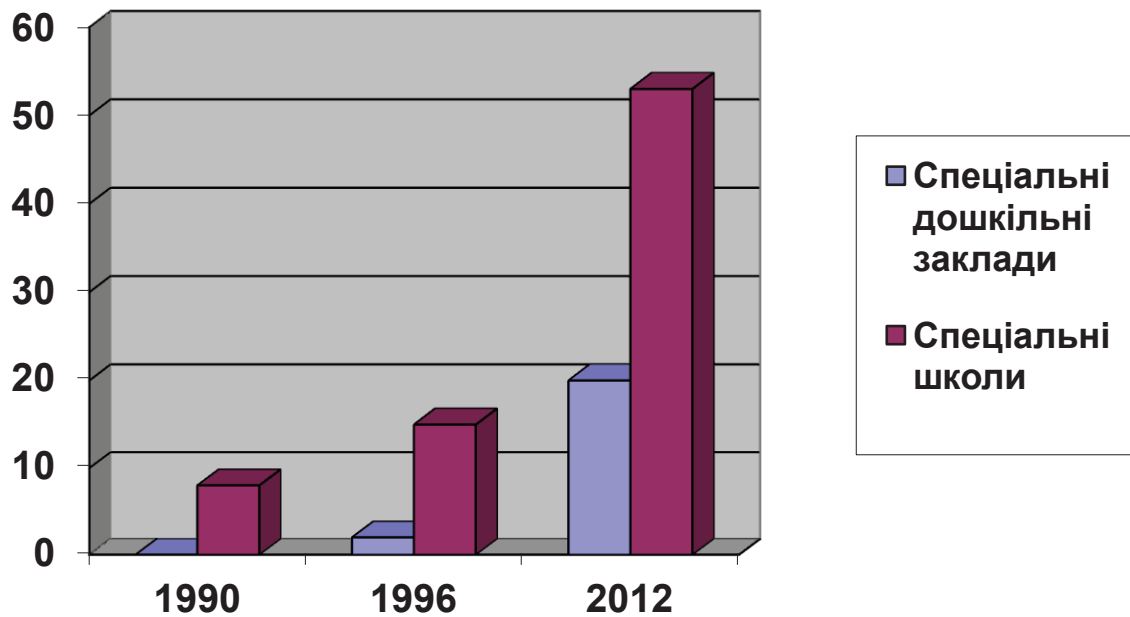

Рис.1. Характеристика динаміки формування взаємозв'язків між факультетом і спеціальними навчальними закладами.

За час існування факультету спостерігається стійкий ріст та удосконалення напрямків за якими проводиться фахова підготовка студентів (див. рис. 2).

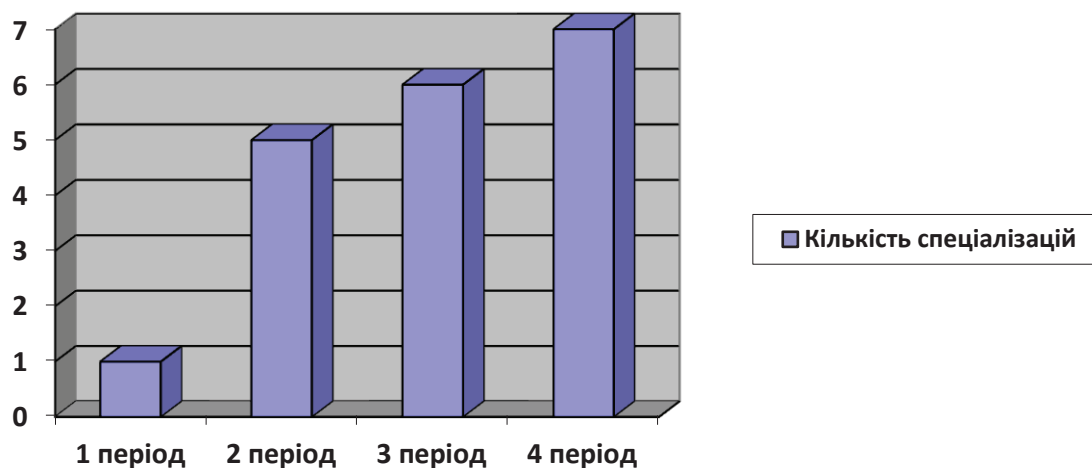

Рис.2 Динаміка приросту кількості спеціалізацій на факультеті в різні періоди його розвитку.

На сучасному етапі проводиться підготовка фахівців за напрямками: "Корекційна педагогіка. Логопедія", "Корекційна педагогіка. Спеціальна психологія", "Корекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка", "Корекційна педагогіка. Сурдопедагогіка".

Безумовно, на факультеті існує ще ряд не вирішених проблем. Зокрема, потребує подальшого удосконалення матеріально-технічна база, підвищення наукового рівня професорсько-викладацького складу та інші.

Ця робота не є вичерпною і напрацювання в даному напрямі будуть продовжуватися.

Список використаних джерел

1. Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету. Історичний нарис / В.І. Співак, А.Л. Глушковецький. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 60 с.
2. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка / За ред. О. М. Завальнюка. – К.: Логос Україна, 2008. – 200 с.

In this article the authors highlight the problem of periodization Department of Correction and social pedagogy and psychology, highlights growing number of specialties and faculty relationships with other institutions.

Keywords: Department of special education and developmental psychology, specialties, relationship with other institutions.

Отримано 23.2.2012

УДК 376

А.И. Гаурилюс

СТАВЛЕННЯ БАТЬКІВ ДО ДИТИНИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Стаття "ставлення батьків до дитини з особливостями психофізичного розвитку" піднімає проблему відношення сім'ї до народження дитини з особливостями психофізичного розвитку, а також психчного розвитку і сприймання своєї сім'ї дитиною, яка має вдхилення. У статті дається огляд методів отримання інформації від батьків і дітей по питаннях дитячо-батьківських стосунків. Запропоновані деякі рекомендації з попередження формування у дітей